Un planeta als peus de Girona

Joan Cardona i l'expedició Pirineu de Girona-Everest aconseguien avui fa deu anys trepitjar el cim més alt de la Terra
Els alpinistes expliquen per a aquest diari com van viure una ascensió històrica per a les comarques gironines

Joan Cardona es va convertir avui fa deu anys, cap a les 5 de la matinada, hora catalana, en el primer i encara únic alpinista gironí que ha trepitjat el punt més alt del planeta, l'Everest (8.848 m). L'hilarienc formava part de l'expedició Pirineu de Girona-Everest, juntament amb Jordi Servosa, Jordi Canyigueral, Rafel Fuentes, Arnau Julià i Lluís Julià. Servosa acompanyava Cardona en l'atac al cim per l'aresta nord-est, al Tibet, però va haver de recular a uns 8.300 m pels dolors a causa d'una luxació a l'espatlla. L'expedició es va plantejar un segon atac, aquest cop sense l'ús d'oxigen, però ja no es va obrir cap altra finestra de bon temps que ho fes possible. Quatre dels sis expedicionaris –Arnau Julià i Jordi Canyigueral no van poder ser a la trobada– recorden per a L'Esportiu aquella ascensió.

Ens vam quedar amb la tranquil·litat que Girona ja té l'Everest. Va costar moltíssim poder muntar l'expedició

Costa que en una expedició quadri tot, que t'hi trobis bé, que tothom tingui bona relació amb tothom

En dos dies en Joan va fer el que tothom fa en tres. Es va picar 35 hores seguides amb només tres hores de descans

Qui pensi que no té mèrit una ascensió d'aquestes característiques, que hi vagi, que la faci i que ho expliqui

El deute pendent

Lluís Julià.

Per a l'alpinisme gironí, l'Everest era l'assignatura pendent. Ens vam quedar amb la tranquil·litat que Girona ja té l'Everest. Va costar moltíssim poder muntar l'expedició. Van ser dos anys de preparatius. Es volia fer el 2005 i no vam aconseguir tots els diners, però sí una part important. No vam claudicar i vam continuar lluitant per anar-hi. Va ser una tasca feixuga de veritat. Sempre dic que vam fer dos cims: un, aconseguir els diners, i l'altre, pujar l'Everest.

Joan Cardona.

Va ser una expedició divertida, molt agradable. No hi va haver incidències. Ens ho vam passar bé. Sobretot això. Si no, no estaríem aquí al cap de deu anys. Costa que en una expedició quadri tot, que t'hi trobis bé, que tothom tingui bona relació amb tothom.

El cim

Cardona.

Va ser molt ben parit. Vam fer un atac ràpid i fàcil. Va sortir bé. Vam sortir del coll Nord, a 7.000 m, i vam escalar fins a 8.100 m, on vam descansar dues o tres hores abans de l'atac final al cim. A en Jordi [Servosa] li va sortir l'espatlla de lloc, l'hi vaig posar bé, però va haver de recular pel dolor.

Rafel Fuentes.

Si haguéssim portat més aclimatació el plantejament hauria estat diferent, hauríem fet com tothom. Estadísticament, la finestra de bon temps es va obrir una setmana abans de l'habitual. El normal és fer cim una setmana més tard, però vam prendre la decisió d'aprofitar la finestra perquè no saps mai si n'hi tornarà a haver una altra.

Julià.

No teníem muntada l'estructura. Però vam dir de pujar. “Qui peti que giri.” En Canyi i l'Arnau tenien problemes d'aclimatació. En Joan i en Jordi van tirar com si fossin motos. I en Rafel i jo anàvem amb l'horari normal, i a 7.600 m no ens sortien els càlculs. Hauríem arribat a l'últim camp a l'hora de sortir, sense descans. Vam girar cua.

Jordi Servosa.

No teníem muntat gairebé res, només el camp 1. Per això vam haver de fer una estratègia estranya. Tothom muntava camps on se solen posar. Nosaltres en comptes de dos en vam muntar un entremig. No hi havia més remei. Només podíem muntar un campament a 8.100 m [l'últim camp es munta més amunt].

Julià.

Sempre dic que en Joan va fer una gesta. En dos dies va fer el que tothom fa en tres. Es va picar 35 hores consecutives d'activitat amb només tres hores de descans. Això, aquí baix, ja és difícil. Imagina't, doncs, a 8.000 m, amb fred. Tothom que fa cim intenta arribar al camp 2 [7.600 m] per sortir de la coneguda com a zona de la mort [per sobre dels 8.000 m]. I, hòstia!, eren 2/4 de vuit del vespre, s'obre la porta de la tenda del camp base avançat [6.500 m] i entra en Joan. Ningú no s'esperava que baixés tan ràpid. Hi havia gent que venia a veure quina mena de paio rar era. En Rafel [metge de l'expedició] li va endollar el sèrum [per hidratar-se] i se'l va fotre tot.

Fuentes.

No es volia deixar punxar, i havia arribat sec com un bacallà.

La forma física

Fuentes.

Estar en forma aquí no té res a veure amb estar en forma allà dalt. Gent que aquí és una màquina allà li costa molt més. I al revés, gent més fluixeta aquí, allà va molt forta. Això passa. L'Arnau, segurament, era el més fort de nosaltres, i li va passar factura l'altitud. I en Joan, que te'l mires i no en donaries un duro, és com un xerpa. Va fent, va fent. Té genètica.

Servosa.

A part de la forma, el currículum esportiu d'en Joan era el més destacable de tots. Encara ara ho és.

Massificació

Fuentes.

Vam anar a l'Everest en una època de canvi, de transició. A partir de llavors es va començar a popularitzar molt més.

Servosa.

Estava saturat. La feina que vam tenir per trobar lloc per muntar el camp a 7.000 m! Les expedicions comercials enviaven els xerpes a guardar espai. Però, amb 3.000 m de desnivell, la massificació és relativa. A la Pica d'Estats, comparativament, sí que hi ha massificació, perquè qualsevol dia hi pugen 500 persones. A l'Everest, un bon dia, quants en poden pujar? Quaranta? Distribuïts en tres mil metres de desnivell no és tant.

Cardona.

No sóc conscient de tanta massificació. Vam començar l'ascensió i vam trobar gent, però en sortir de nit, cap al cim, vaig anar fent i, de cop i volta, em vaig quedar sol.

Riscos i temeritats

Cardona.

Va ser un any dramàtic. Hi va haver quinze morts, onze a la nostra ruta. Em vaig trobar una noia en un pas delicat, plorant. No em quadrava gaire aquella escena en aquella muntanya i en aquella altitud. La noia no havia de ser allà.

Julià.

Hi va haver una cosa que em va marcar tot just arribar al camp base. Ens vam trobar una francesa plorant desesperada perquè havia deixat el seu home a la muntanya. Feien el viatge de nuvis. El va deixar viu, però morint-se. El xerpa l'havia fet baixar a ella perquè sinó també s'hi quedava. Imagina-te-la trucant a casa i dient que havia deixat l'home moribund perquè, si no, ella també la dinyava.

Fuentes.

Era d'una expedició comercial russa. Vaig sentir la conversa des del camp base amb el xerpa. “Què faig? Encara és viu” I li diuen: “El pots baixar?” Respon que no. “Doncs agafa-li el passaport i baixa.” Es va quedar en el segon graó, el van abandonar viu perquè no hi havia qui el baixés.

Tothom hi puja?

Servosa.

Les coses són molt simples. Qui pensi que no té mèrit una ascensió d'aquestes característiques, que hi vagi i que la faci. Uns ho critiquen perquè s'hi va amb xerpes. Doncs que hi vagin sense. Uns altres ho critiquen perquè

s'hi va amb oxigen. Cap problema, que hi vagin sense. I encara uns altres ho critiquen perquè s'hi va amb expedicions comercials. Cap problema, que hi vagin sols. La solució sempre existeix. Vés-hi, prova-ho i després torna i explica la teva experiència.

Cardona.

L'Alfons Gaston, que havia de venir amb nosaltres i és un alpinista molt fort, m'ho deia. “Tothom critica els que van a fer vuit mils, però són molts que no pugen. Jo hi he anat a dos, em considero fort i no n'he pogut pujar cap.”

Oxigen, sí o no?

Julià.

A 6.800 m em trobo un australià amb l'ampolla d'oxigen. Em diu que ho fa per assegurar el cim. Duia dos xerpes carregats com burros, i ell amb oxigen per la vena. Va pujar així.

Cardona.

Són més importants les cordes fixes que l'oxigen. Sense cordes, a l'Everest no hi pujaria ningú. Ho he discutit amb alpinistes detractors de l'oxigen que no en fan servir, i han de callar perquè és així. Les cordes són més importants. Sense cordes no fas res. A l'Everest és on es veu més clar. Com superes aquells graons, encara que portis oxigen, si no hi ha corda? Tècnicament has de ser bo, i el 90% de la gent que hi va no ho és. Jo vaig pujar amb oxigen des de 8.100 m, però vaig baixar sense, perquè amb l'estona que vaig estar parlant pel walkie ja no me'n quedava.

Servosa.

La idea era fer-lo amb oxigen, reposar i després fer-lo sense. Però ja no vam tenir temps de provar-ho sense.

Els xerpes

Fuentes.

Vaig estar més temps cuidant un xerpa que els expedicionaris. Estava malalt. Són persones, també. I els afecta l'altitud i es posen malalts. Semblen invencibles i són molt forts, però de tant en tant també punxen. S'exposen molt. Van amb doble càrrega per estalviar viatges. Van molt a límit. Genèticament són una altra cosa, però la porten al límit. Tu vas al teu límit i ells al seu.

Servosa.

També és normal, estan treballant. Se'ls contracta per a això. Un xerpa d'altitud guanya en dos mesos d'expedició deu vegades més que un nepalès normal treballant tot l'any. Molts viuen només d'això: dos mesos a la primavera i dos a la tardor. I viuen molt bé pels estàndards del Nepal.

La millor moneda

Julià.

Se'ns va espatllar l'ordinador i volíem passar imatges. Les altres expedicions no ens deixaven els seus ordinadors, ni pagant 500 dòlars. Vam treure el pernil i se'ns van obrir les portes. Va ser la millor moneda de canvi. Ni dòlars ni hòsties.

Publicat a:
-L'Esportiu. Comarques Gironines 17-05-2016 Pàgina 18

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/esports/article/56-mes-esport/967662-un-planeta-als-peus-de-girona.html